

O SIANOVI HNĚDOOKÉMA DANGRUDOVI ZADUMANÉM

Dům vdovy Amalbergovy byl úzký a nepříliš vysoký. Měl jedno patro, kde byly tři malé místnůstky, a přízemí s jedinou velkou síní. V jedné malé komůrce nahoře spala Amalberga, ve druhé Sian, ve třetí se jedlo dohromady s čeledí, která přespávala dole. Dole se taky pracovalo a přes zimu se tam ustájila pěkná bílá kravka s hnědou skvrnou přes oko a hřadovalo tam šest slepic. Z venku byl dům skoro bílý, tak světlý byl kámen použitý na zdi, jen střecha a podlaha v patře byly z černých trámů, rok co rok natíraných volskou krví. U domu byla malá zahrádka, kde služka pěstovala zeleninu, pro mouku musel jezdit Leif, osmahlý chytrý čeledín, do nejbližší vesnice, vyměňoval ji za kožky ulovených zvířat.

Nikdo jiný kromě Leifa les neopouštěl, a tak Amalberžin syn Sian vyrůstal se čtyřmi lidmi v domnění, že tím končí svět. Otce neměl, a protože ho ani nikdy nepoznal, neptal se po něm. Odmalička byl zvyklý běhat sám po lese a měl přísně zakázáno přeplavat říčku Stříbrnou, která tekla nedaleko jejich domu. V místě, kde dům stál, byla mělká a mírná a Sian se v ní často koupal, ale čím dál proti proudu, tím byla divočejší a prudší a bylo v ní stále víc a víc oblých šedých kamenů.

Sian nijak netoužil Stříbrnou přeplavat, protože les na tom druhém břehu mu připadal příliš hustý a příliš neznámý a navíc se, podle Amalberžiných slov, hemžil všelijakou nečistou havětí. Ostatně ani Leifa druhý čeledín nechodili na protější břeh.

Jednou se Sian dostal na svých toulkách hodně daleko proti proudu, do míst, kde ještě nikdy nebyl, k malému, leč divokému vodopádu. V korytě řeky tu bylo víc kamení než vody a přes vodopád ležel padlý kmen vysokého smrku.

Siana najednou posedla neodolatelná touha přejít ten mechtem obrostlý kmen a strčit nos do tajemství na druhém břehu. Že tam nějaké je, tím si byl jist, a protože ve věku jedenácti let lákají tajuplná místa všechny chlapce, utáhl si opasek, kterým měl přepásanou kazajku, zhluboka se nadechl, poprosil Orlyga, nejmocnějšího z bohů, aby ho ochránil před skřítky a všelikou jinou zlomyslnou drobotinou, a vstoupil na kluzký vývrat. Vodopád několik stop pod ním syčel a kypěl a bílá pěna se svíjela jako jiskřivý had a třísnila kapičkami strom, po němž Sian šel, a skrápěla mu nohy ve vysokých kožených botách.

Když Sian na druhém konci smrku seskočil na zem, podivil se, protože tenhle les byl úplně stejný jako ten jeho, ze kterého přišel. Byl jen trošku hustší. Lehce zklamán se vydal dál od řeky do nitra hvozdu.

Les pořád nevypadal nijak zvlášť tajemně, ptáci tu zpívali stejně jako na druhém břehu a vyplašení zajíci neutíkali o nic rychleji než jejich bratři za řekou.

Po nějaké době však začal mít Sian pocit, že ho někdo sleduje. Nikoho ovšem nezahlédl, a tak usoudil, že to budou ti drobní skřítkci, se kterými si jako maličký hrával, stvořeníčka velká zrovna tak, aby se vešla do tříleté dětské dlaně, s moudrýma borůvkovými očima a s čepičkou z žaludové misky. Skřítečci přicházivali za Sianem a povídali mu pohádky o lese, a tak mu nenápadně vštěpovali svoji moudrost. Jakmile však dospěl do věku, kdy velcí dětem začínají věřit, že to, co žvatlají, nejsou výmysly, zmizeli, aby je Sian neprozradil.

Sian si už na ně pamatoval jen mlhavě a zanedlouho na ně zapomene docela, ale teď si byl jistý, že to, co ho sleduje, jsou oni, a přestal si toho všimnout. Skřítečků se netřeba bát. Když se dostal mezi borůvčí obsypané modrými kuličkami, žaludek mu připomenul, že od rána nejedl, přičapl si tedy ke keříčku a začal ho obírat o sladké bobule.

Náhle ho vyrušilo žuchnutí, jak nedaleko něj dopadlo měkce na zem něco ne právě těžkého. Překvapen prudce vzhlédl a střetl se s pohledem páru černých očí, připomínajících řeřavé uhlíky, které patřily hochovi tak starému, jako byl Sian. Podle všeho právě seskočil ze stromu, jehož větve se ještě kývaly. Ztuhnul tak, jak doskočil na zem, přikrčený ve dřepu, dlaněmi

opřen o mech.

Když se Sian nehýbal, vstal a popošel několik kroků k němu. Měl na sobě jen kožešinovou hazuku, bezpochyby zděděnou po někom velmi urostlém, takže mu zakrývala ruce až k loktům a sahala mu skoro pod kolena. Byl bos, zřejmě uvyklý chodit po lese bez bot, v ruce držel luk a přes rameno měl toulec s šípy.

Sian se rovněž vztyčil, a když viděl, že se neznámý zastavil, vztáhl k němu ruku. Nic lepšího ho nenapadlo, když se Leif vracel ze vsí anebo když odjížděl, taky mu všichni potřásali pravicí.

Tmavovlasý vážný chlapec v liščí kožešině chvíli přemítal, pak se usmál a nabízenou dlaň pevně sevřel. Měl velkou sílu a Sian mu stisk mimoděk oplatil. Stáli tam hodnou chvíli proti sobě a tiskli si ruce stále větší silou, až jim vyrazil pot na čelech a zatínali zuby.

„Dost,“ řekl najednou hoch a zároveň rozevřel dlaň. „Jsi silnější.“

Sian ho pustil a za okamžik mohl jen podle chvějícího se listí tušit, kudy jeho nový známý bleskurychle a neslyšně zmizel. Jen to, že měl na ruce dosud bílé otisky prstů, ho utvrzovalo v tom, že to nebyl přelud.

Vrátil se raději do svého lesa a večer vyhledal Leifa a pověděl mu o svém zážitku.

„Ten kluk, to mohl být jedině syn Rysí ženy,“ tvrdil Leif. „Ona je ve dne člověkem a v noci rysem, ale její syn se neproměňuje. Jmenuje se Dangrud. Zní to, jako když zavrčí rys. Amalberze to radši neříkej, asi by ti rádně vyhubovala, žes šel přes řeku.“

„Odkud víš o Rysí ženě a Dangrudovi?“

Leif pokrčil rameny.

„Tolik se toho napovídá... tady... ve vsi... Ani nevím.“

Sianovi nešla Rysí žena a její syn z hlavy. Rád by se vypravil druhý den na to samé místo, jenže vdova Amalberga ho držela pevnou rukou – jeden den směl lítat po lese do sytosti, druhý den se učil číst z knihy, kterou chovala jako oko v hlavě, takže příští den byl nucen strávit doma.

Když znovu zavítal do lesa za vodopádem, Dangrud na něj čekal tam, kde se prvně sešli.

Rychle se spřátelili a brzy jeden bez druhého neudělali ani krok. Dangrud byl pro svého přítele dokonce schopen takové oběti, že s ním často sedával nad Amalberžinou knihou ve dnech, kdy Sian nesměl do lesa. Tak uběhly tři roky.

Sian s Dangrudem se cvičili ve střelbě lukem. Sian bez obtíží rozčísil svou střelou Dangrudův šíp, Dangrud se pokoušel o totéž, a zabrali se do střelby natolik, že si všimli, že by už měli jít domů, až když terč nebyl v šeru téměř vidět. Sian měl domů notný kus cesty, protože – jako většinou, aby je nerušili Amalberžini čeledíni – dleli v Dan-grudově pŕlce lesa, rychle tedy posbíral své věci, aby se vydal na cestu k domovu.

Dangrud se zachmuřil.

„Nechceš dnes raději přespat u nás?“

„Proč?“ podivil se Sian.

„Lesy nebudou tuto noc bezpečné.“

„Já nehodlám chodit ven z domu,“ ujistil ho Sian.

„Obávám se, že ani tvůj dŕm nebude dnes v noci pro tebe bezpečný,“ řekl Dangrud.

„Co tím myslíš?“

„Nic,“ pokrčil rameny Dangrud. „Říkám jen to, co jsem slyšel od své matky. Pojd' spát k nám.“

Sian, znepokojen přítelovými slovy, tedy šel.

„Vítám tě, Siane,“ řekla Rysí žena, když vyšplhali po větvích do jejího příbytku, „i tebe, synu. Máte hlad?“

„Jako vlci, mami,“ ujistil ji Dangrud a Sian horlivě přitakal.

Rysí žena stáhla z rožně králíka, kterého v noci ulovila, a dala ho na dřevěný okřín před

chlapce. Sotva spolykali večeri, zahнала je na kutě, a než si Sian vzpomněl, že sejí chtěl zeptat, co se to vlastně děje, proměnila se v rysa.

„Dobrou noc,“ zahučel Dangrud a zavrtal se do kožešin.

„Dobrou noc,“ odpověděl Sian. Usnout však nemohl. Přestože bylo obydlí Rysí ženy skryto v koruně vysokého a mohutného dubu, budil ho neznámý hluk a světla a začal si vyčítat, že nechal matku samotnou jen se služkou a dvěma čeledíny. Rysí žena nešla té noci ven, ležela u dveří a podrážděně vrčela. Sian viděl, jak jí ve tmě zeleně svítí oči.

Jednu chvíli už to nevydržel, sklouzl z lůžka a chtěl sejít podívat ven, ale Rysí žena se hrozivě naježila a Dangrud ho strhl zpět.

„Blázne,“ zasyčel na něj šepem. „Chceš nás všechny zabít?“

„Vysvětli mi, u Orlyga, co to má všechno znamenat,“ odpověděl mu Sian stejně tiše. „Mám strach a bojím se o matku.“

„Spi a o nic se nestarej, nikomu stejně nepomůžeš,“ řekl Dangrud. „Lesem táhne vojsko krále Widuwalta.“

Sian se chytil za hlavu a zoufale zakvílel. „Bohové, a to mi říkáš jen tak? Víš, co to znamená?“

„Vím,“ zavrčel Dangrud, „ale takhle jsi to přežil alespoň ty –“

Sian zabořil hlavu do příkrývky, zdálo se, že pláče. Dangrud mu položil ruku na rameno.

„Sám bys stejně nic nezmohl...“

Po půlnoci hluk pomalu utichl, ale Rysí žena dál bedlivě střežila vchod a s ušima nastraženými poslouchala, co se děje venku. Sian nakonec usnul, Dangrud spal už dávno.

Probudily je první sluneční paprsky a vůně kaše, kterou jim Dangrudova matka, teď už v lidské podobě, připravila. Sian sotva zhltnul svůj díl a hrnul se ze dveří ven.

„Počkej,“ zarazila ho Rysí žena. „Dangrud půjde s tebou.“

Sešplhali po větvích dolů a rozběhli se ke Stříbrné. Ucítili pach spáleniště, a když se dostali na okraj lesa, spatřili trosky domu vdovy Amalbergy, ze kterých dosud stoupal dým. Sian vykřikl a vrhl se do zkaleného proudu. Na prahu domu našli Amalberžina čeledína v tratolišti krve. Sian u něj poklekl a zatřásl mu rameny.

„Leife! Leife! Prober se, prosím tě! Řekni mi, co se tu stalo! Kde je matka?“ volal.

Leif mátožně otevřel oči, když poznal Siana, usmál se. „Jsi naživu... ty rošťáku... měl jsem o tebe strach...“

„Leife! Matka je uvnitř?“

„Nechod tam, Siane... Všichni jsou mrtví... jsou spálení na uhel...“

„Všichni?“ vzlykl Sian. „A kdo zapálil? Kdo tě posekal? Leife, řekni, kdo to byl? Widuwaltovi vojáci?“

Leif kývl a omdlel.

Odnesli ho k říčce a omyli mu rány, čeledín se však už neprohrál, a tak mu vykopali mělký hrob pod ožehlou borovicí.

„Dangrude,“ řekl pak Sian, „tady nad tím hrobem a před tím, co bývalo mým domovem, přísahám, že tohle zaplatí Wi-duwalt vlastním životem. Zabiju ho tímhle mečem,“ zvedl z trávy Leifovu krví zbrocenou zbraň.

„Pokud ti to nebude proti mysli, rád ti v tom pomůžu,“ nabídl se Dangrud.

„Jistěže mi to nebude proti mysli,“ odpověděl Sian a pak si slíbili přátelství do posledního dechu.

Když se vrátili k Rysí ženě, vyprávěl jí Dangrud, ač jindy nemluvný, co se přihodilo, a Sian bez ohledu na svých mužných čtrnáct let tonul v slzách.

„Dnes v noci,“ řekla Rysí žena, když Dangrud zmlkl, „se začal odvíjet váš osud, a proto vám musím říct ještě jednu věc. Až se stane, že se jednoho rána nevrátím domů, vezměte své

zbraně a odejděte z lesa k lidem.“

„A pak?“

„Pak už nic. Pak už všechno záleží jen na vás.“

Sáhla za trám a vytáhla zpoza něj velký stříbřitý meč s průzračným kamenem, zasazeným v hlavici jílce, a podala ho Dangrudovi.

„To je meč tvého otce, synu, teď patří tobě a hled', abys ho byl vždy hoden.“

Víc už se o noci, kdy lehl popelem dům vdovy Amalberg, nemluvalo. Sian zůstal u Rysí ženy a brzy se ze ztráty domova vzpamatoval. Rysí žena oba hochy vychovávala jako vlastní syny.

Plynula léta a Sian s Dangrudem dospěli v muže. Dangrud připomínal mladého medvěda, byl vysoký a mohutný, a stejně jako z tváře této šelmy ani z Dangrudova obličej se nedalo vyčíst jakékoliv duševní pohnutí. Věčně podmračený a nemluvný působil dojmem, jako by veškeré dění jeho osobu zdaleka míjelo, což mu také vyneslo přídomek Zadumaný. Jinak se ovšem nedalo říci, že by jeho souměrný obličej působil nepříjemně, pokud se ovšem zrovna jeho svítivé, hluboko posazené dravci oči nezavrtaly člověku až kamsi do žaludku. Husté tmavé vlasy mu spadaly do obličej, neuvazoval si kolem čela stužku jako Sian, zato vous měl vždy pečlivě upravený. Chřípí se mu chvělo jako nozdry ušlechtilého koně.

Sian svého druhu nedorostl o půl hlavy, byl celý trochu útlejší, spíš než medvěda připomínal divokou kočku. Jeho svaly nebyly tak uzlovité a tolik pod kůží nevystupovaly, silou se však mohl s Dangrudem směle měřit. Měl úzké boky a široká ramena, pružnou chůzi a mrštné pohyby. Sianově tváři vévodil veliký, opravdu veliký nos, který mu sice na kráse nepřidal, ale ani neubral, a pár nádherných hnědých očí vroubených houštinou černých řas, jejichž jediný pohled dokázal okouzlit bez výjimky každou dívku. Nutno dodat, že první okouzlení brzy vyprchalo, sotva nějaká paní či panna prohodila se Sianem několik slov, protože Sian Hnědooký se choval ve společnosti žen a dívek tak plaše, že dívky dávaly přednost povrchním, ale zábavným vtipálkům. Proto se Sia-novi nepodařilo žádnou pannu získat, což bylo možná dobře, protože by byl po sobě zanechal velmi mladou vdovu. Tvář měl Sian ostře řezanou, lícní kosti mu dosti výrazně vystupovaly, a protože nosil vous stejně upravený jako Dangrud, nezdál se jeho obličej být tak špičatým, jakým byl ve skutečnosti.

Stalo se, že Sian našel v lese havrana se zlomeným křídlem. Pták byl o hodně větší, než obvykle havrani bývají. Sian ho chtěl vzít do ruky, zatím nerozhodnut, jestli ho dorazí, nebo se pokusí vyléčit. Vztáhl po něm ruku.

„Nemůžeš dávat trochu pozor?“ zaskřehotal havran, sotva se ho dotkl, a Sian ucukl, jako by sáhl na žhavé železo. „Cara-dac má pocit, že si zlomil křídlo, a tys mu do něj ještě vrazil!“

Sian na havrana tupě zíral. Tak se zděsil, že zapomněl zařvat hrůzou. Havranovi to zřejmě nevadilo.

„Caradac by ti byl vděčen, kdybys mu pomohl,“ pokračoval. Pak si všiml Sianovy vylekané tváře.

„Promiň, Caradac si neuvědomil, že není časté nacházet po lese havrany, kteří mluví,“ omluvil se. „Zapomněl se ti představit. Caradac pochází z Hnízd moudrých havranů na mořských útesech na západě země Éllad. Umí mluvit lidskou řečí a rozumí mnoha řečem zvířecím, zná věci, které už se staly, i ty, které se teprve stanou, ale nemá tolik rozumu, aby ho napadlo, že není vhodné létat v lese, když je takový vích, jako dnes v noci. Pak to bere takovéhle konce,“ dodal smutně.

Sian už se částečně vzpamatoval z prvního leknutí. „Ehm... Caradaca jsi mi už představil, ale rád bych věděl, kdo jsi ty.“

„No přece Caradac,“ řekl nevrle havran, roztrpčen mladíkovou nechápavostí.

Sianovi došlo, že havran o sobě mluví jako o někom třetím.

„Ach tak,“ řekl. „A já jsem Sian Hnědooký, umím číst a psát a bydlím u Rysí ženy. Jestli chceš, zanesu tě tam a křídlo ti ošetřím.“

„To by se Caradacovi skutečně ulevilo,“ řekl havran.

Sian ho tedy odnesl domů a Caradac tam pak zůstal, dokud mu křídlo nesrostlo. Zvykli si na sebe, a když Caradac odlétal domů, měl Sian v očích slzy. Neuplynul však ani týden a probudil ho známý skřehotavý hlas.

„Siane, Caradac se vrátil. Stýskalo se mu, rozhodl se, že zůstane s tebou.“

„Caradacu!“ vymrštil se Sian z lůžka.

„Co děláš,“ zavrčel Dangrud rozmrzele, jelikož ho Sianův radostný výkřik nemile vytrhl ze spaní.

„Caradac se vrátil,“ oznámil Sian, na Dangrudův vkus trochu moc hlasitě vzhledem k tomu, že byla noc a on chtěl spát.

„Caradacu, asi si tě upeču k obědu,“ pronesl chmurně. „Tos nemohl přiletět ráno? Mohlo tě napadnout, že tenhle blázen vzbudí půlku lesa. Mě, samozřejmě, protože mám tu smůlu a musím s ním sdílet jednu místnost, jako prvního.“

„Nehudruj, příteli Dangrude, možná budeš ještě rád, že se dnes Caradac vrátil,“ řekl havran.

„To bych rád věděl proč,“ zapochyboval Dangrud, přetáhl si kožešinu přes hlavu a chtěl spát dál.

„Podívej, Caradacu, jak ses měl,“ vybídl havrana Sian, a to bylo na Dangruda příliš.

„Je noc, má se spát a ne žvanit,“ zahřměl, „jestli ještě jeden z vás klapne zobákem, vyrazím s vámi dveře!“

„Nečerti se, Dangrude,“ broukl Sian, mrkl spiklenecky na havrana a zavrtal se do postele. Caradac se usadil na své oblíbené místo na polici, strčil zobák pod křídlo a usnul.

Ráno je probudilo nezvyklé ticho. Touhle dobou už Rysí žena vždycky lomozila nádobím a připravovala snídani, ale dnes se nikde nic nepohnulo. Dangrud zamžoural do světla, které sem pronikalo oknem, pak zívá a vykulil se z pelechu.

„Mami?“ zeptal se polohlasem, aby nevzbudil Siana, protože ten ještě vyspával s blaženým úsměvem nemluvněte na rtech, ale nikdo mu nedopověděl. V chaloupce také nikdo kromě něj, Siana a Caradaca, který si čistil peří na polici, nebyl. Vykoukl tedy ze dveří a rozhlédl se po okolí, kam až mu to větve dubu dovolily, ale Rysí ženu nikde nezahlédl. Připadalo mu to divné a pak si vzpomněl na to, co jim řekla v den, kdy shořel dům vdovy Amalberg. Prudce zacloulal Sianem.

„Vstávej!“

„Co je,“ zamžoural na něj Sian jako ospalý kocour.

„Vstávej, dneska si vaříme snídani sami!“

Sian neochotně spustil nohy přes okraj lůžka. Když Dangrud uviděl jeho rozespalou a nechápající tvář, popadl mísu s vodou a chrstl mu její obsah do obličeje.

Sian vyletěl, jako by ho bodl sršeň.

„Zbláznil ses?!“

„Musíš se rychle probrat, protože budeš potřebovat bystrou mysl. Matka se nevrátila.“

„Zaběhla daleko a vrátí se později,“ pokrčil rameny Sian.

„Nesmysl,“ mávl rukou Dangrud. „Pamatuješ se přece, co nám tenkrát řekla.“

„Jistě,“ kývl Sian a utíral se do Iněného ručníku. „Jistě. Takže se oblékneme, najíme a hezky si to posypeme podél Stříbrné z lesa pryč?“

„Tak,“ řekl Dangrud.

„Jen to mi nejde do hlavy, Dangrude, proč máme odejít, když se tvoje matka nevrátila,“ vzdychl Sian.

„Ptal jsem se jí. A ona mi řekla, že jsou věci, kterým lidé-tím myslela tebe a mě – nerozumí. O ni že se bát nemusím, je prý docela možné, že se jí bude dařit lépe než nám, a že bych na ni měl zapomenout.“

„Je třeba udělat to, co se udělat má, aby se nepřetrhla nit osudu,“ ozval se Caradac, „protože to by mělo zlé následky pro celou zemi Ellad. A navíc se v lese probudily nedobré síly.“

Překvapeně na něj pohlédli, ale nezdálo se, že by byl Caradac ochoten dál jim něco vysvětlovat.

Oblékli se tedy, do cestovních vaků si dali nejnnutnější věci a trochu jídla na cestu a po skrovné snídani vyrazili.

Dangrudovi se u pasu blyštěl meč, který dostal od své matky, přes rameno mu visel toulec se šípy a luk a tvářil se, pokud to bylo vůbec možné, ještě zachmuřeněji než jindy.

Sianova dlaň spočívala na jílci meče, který našel vedle umírajícího Leifa, za pasem měl dýku a na rameni mu seděl Caradac. Po chvíli se havran raději přesedl na levé rameno, protože na pravém se píchal o šíp vyčnívající z toulce.

Zamířili ke Stříbrné, tam, kde stával dům vdovy Amalber-gy. Okolí zbytků domu bylo zarostlé trávou, kopřivami a křovisky a z jedné strany přiléhala ke zřícené zdi malá, shnilá chaloupka, která tam nikdy dříve nebyla. Pravda je, že Sian s Dangrudem do těchto míst již drahně let nezavítali.

„Co to je?“ povytáhl obočí Sian.

„To se ptáš mě?“ odpověděl otázkou Dangrud.

„Když vás to tolik zajímá,“ ozval se Caradac, „nechtěli byste se tam jít raději podívat? Takhle se toho moc nedozvíte.“

Ale to už byl Dangrud po kolena ve vodě a Sian ho hbitě následoval.

K chaloupce se chtěli přikrást potichu a nepozorovaně, ale sotva vylezli na druhém břehu říčky z vody, ozval se z chýše chraplavý ženský hlas.

„Jen se nebojte, vy hrdinové, a pojdte dál!“

Sian s Dangrudem na sebe zaraženě koukli, ale Caradac je zvesela pobídl:

„Nu – na co čekáte? To má jít dovnitř Caradac sám, když nás tak pěkně zvou?“

Sian opatrně šťouchl do vetchých dvířek a ovanul ho pach lektvarů, myšiny a hniloby. V chaloupce byla tma a jediné sporé světlo sem pronikalo nevelkým okénkem zalepeným zvířecí blanou. Když se rozkoukal, spatřil starou ženu, předoucí na kolovratu.

„Buď zdráva,“ řekl a heknul, jak do něj vrazil Dangrud.

„Proč stojíš hned za dveřmi?“ osočil Siana navíc. „Jak tě mám v té tmě vidět?“

„Nehádejte se mi tu!“ okřikla je žena. „Nezvala jsem vás, abyste se tu prali.“

„Kdo jsi?“ otázal se Sian.

„Do toho ti zatím nic není, mládenče,“ odsekla mu staru-cha, „a už vůbec není slušné vyptávat se starších a moudřejších lidí na to, kdo jsou, obzvláště v jejich vlastním domově. Ovšem protože vím, kdo jsi ty, tak ti tvoji nevychovanost prominu a dokonce ti i řeknu, co toužíš vědět. Jsem stará vědma, na jméně zdaleka nesejde, protože si ho už beztak nikdo nepamatuje, a znám mnoho věcí, které jiní lidé neznají. Proto taky vím, co předpověděli Bohové zemi Éllad před těmi dávnými věky, kdy jsem byla ještě malé děvčátko. Nevypadám na to, kolik mi je, což?“ zachechtala se. „Vsadím se, že byste mi hádali tak osmdesát, nanejvýš devadesát-jenže já už počítám svoje léta na stovky, milánkové!“

Její věk Siana nezajímal. „Co předpověděli Bohové?“ zeptal se.

Stařena po něm šlehla nevráživým pohledem, pak znovu rozhýbala kolovrátek a rozpovídala se o zemi Éllad.

„Nikdo neví,“ řekla nakonec, „kam se poděl Wannův meč. Jenom já. Protože já jsem viděla,

kdo po bitvě odnášel z bojiště mrtvé Wannovo tělo i s tím mečem.“

„Kdeje?“ vyhrkl Sian.

„Přijď za tři roky a povím ti to a povím ti ještě mnoho jiných věcí,“ odtušila vědma.

„Proč mi to nechceš říct teď? A proč jsi to nikomu neřekla dřív?“

„Možná, synku, že k tomu mám své důvody. Třeba, že se mi nechtělo.“

„Jsi zlomyslná,“ usoudil Sian.

„To nepopírám,“ ušklíbala se. „Ale jestli za tři roky nepřijdete, budete možná litovat.“
Odmíčkla se a pak vyštěkla:

„Na co ještě čekáte? Víc vám nepovím. Až za tři roky.“ Znovu se rozchechtala. Mládenci vyšli ven. „Ta ženská je bláznivá,“ pronesl polohlasem Dangrud, „ale ví toho hodně.“

„Kdepak, ona není bláznivá,“ zakrálkoral Caradac. „Caradac o ní hodně slyšel a ona vždycky dobře ví, co dělá.“ Sian mlčky potřásl hlavou.

Šli po stezičce na břehu Stříbrné a Sian se ještě jednou otočil zpátky, kde skrz stromy prosvítaly bílé kameny jeho domu, ze kterých už déšť dávno smyl černé stopy ohně. Trochu se mu sevřelo srdce, ale rázně vykročil dál. Šli bez přestávky skoro celý den. Stezka se jim chvílemi ztrácela a pak se museli prodírat hustým křovím a prosekávat si cestu, anebo jít říčkou, to v místech, kde byl břeh tak srázný a zarostlý, že by se na něm neudrželi. Caradac občas letěl napřed okouknout cestu. Les stále nekončil a už se snášel soumrak.

Sešli tedy z cesty a u kořenů statného smrku se uložili ke spánku. Les jim tu připadal cizí a nepřátelský a v noci je budily divné zvuky, ale do rána se nepřihodilo nic, co by stálo za zmínku, a tak vyrazili na další cestu. Tentokrát šli rychleji, protože netoužili po tom strávit v lese druhou noc bez střechy nad hlavou a se spoustou neznáma kolem sebe, ale přesto došli na kraj lesa až po setmění. Kus od posledních stromů se posadili do vysoké, voňavé trávy. Před nimi se prostírala travnatá rovina, mírně zvlněná, protnutá říčkou Stříbrnou jako třpytivou nití. Jen občas se na té pláni objevily shluky stromů. Za nimi strměl jako černá hrozivá hradba les.

„Nikdy mě nenapadlo, že se jednou budu dívat na les s odporem a strachem,“ řekl smutně Dangrud.

„Zlé síly v lese už se ujaly své moci, Dangrude, tím to je,“ řekl Caradac. „Kdybyste neposlechli radu Rysí ženy a zůstali, dopadlo by to s vámi prabídně.“

„A matka?“ zachvěl se Dangrud.

„O tu neměj strach. Odešla včas. A pokud ti Caradac může radit, nestřílej rysy.“

„A co ta vědma?“ zeptal se Sian.

„Ta se o sebe umí postarat. Když chce, bojí se jí i devítihla-vá saň.“

Sian se pousmál. Ani by se té sani moc nedivil. Ještě teď, když si na stařenu vzpomněl, mu bezděky přejel po zádech mráz. Podíval se na oblohu.

„Netušil jsem, že je nebe tak veliké a že je na něm tolik hvězd,“ zapřemítal. Byl zvyklý vídat oblohu skrze husté větve stromů.

Když se ráno probudili, vydali se podél Stříbrné dál. Za chvíli jim les zmizel z očí a brzy na to se nezřetelná cestička připojila k vozové cestě plné blátivých výmolů. Zřejmě tudy nikdo nechodil, protože v brázdách vyrytých koly vozů rostla tráva a nikoho nepotkali. Nicméně se po cestě šlo pohodlně a už po poledni se dostali do malé vesničky. Dangrud zapřemítal, jak to, že si tolik lidí – ve vesnici bylo asi osm chalup – neleze vzájemně na nervy.

Vesničané se na ně dívali podezřívavě a nedůvěřivě. Pravděpodobně neměli s ozbrojenými muži dobré zkušenosti.

Osadou jen prošli a dostali se na cestu vedoucí ze vsi, která byla daleko víc používaná než ta, po které přišli. Vypadalo to, že touhle mrňavou ukoptěnou vesničkou končí svět, dál k jejich

lesu že se nikdo nepouští. Co Siana zaujalo, byly vozy tažené koňmi. V životě totiž koně neviděl a tady potkali hned dva za sebou. Kůň mu připomínal trochu jelena a trochu krávu a udivovalo ho zejména, když mu Caradac řekl, že na koních se i jezdí.

„Lidé ve vesnicích chovají spoustu zvířat, krávy, slepice, králíky, prasata...“

„K čemu je jim to dobré? Krávu chápu, dává mlíko, slepice snášejí vajíčka – ale to ostatní? Vždyť les je tak blízko, můžou si nalovit.“

„Tomu porozumíš, až budeš nějaký čas žít mezi lidmi,“ ubezpečil ho Caradac.

„Musí to být náramně znamenitá věc, cestovat v sedě,“ zauvažoval Dangrud, kterému zřejmě Caradacova slova vrtala hlavou. „Poslouchej, Caradacu, vyznáš se lip než my. Porad' nám, jak takového koně získat.“

Caradac se krákoravě zasmál.

„Jet dlouho na koni prý není moc pohodlné. Bolí z toho zadek. A získat koně dá taky práci. Musíš mít peníze, aby sis ho mohl koupit. Nebo ho můžeš ukrást, ale to čestní lidé většinou nedělají. Pak si musíš obstarat sedlo a postroj, naučit se jezdit, což prý není také nic lehkého, shánět pro koně žrádlo, čistit ho, hřebelcovat, kovat... Ale na druhou stranu, kdo má koně, je pán.“

Siana vidina koně taky zaujala.

„Peníze... Leif získával peníze tak, že prodával kožešiny. Kolik kůží může vydat zajedno zvíře, na kterém se dá jezdit?“

„Hodně, milý Siane,“ řekl havran. „Tak bys šetřil rok, možná dva i déle.“

Probírali spolu všechny možné způsoby nabytí koně, ty slušné i méně obvyklé, a ani si nevšimli, jak jim cesta utíká, že už se zase stmívá a že jsou na dohled od další, trochu větší vsi.

Před vesnicí však stál shluk lidí vyzbrojených holemi, vidlemi a kosami, rozhodnutý bránit své chaloupky do posledního dechu.

Mládenci z lesa se nerozhodně zastavili asi patnáct kroků od nepřátelsky naladěných vesničanů. Z hloučku se prodral vetchý stařík opřený o berličku a zahrozil jim pěstí.

„Táhněte, odkud jste přišli!“ křikl na ně třaslavým hlasem, o kterém se dalo těžko říci, zda se chvěje strachy, zlostí nebo stářím, pravděpodobně však vším dohromady, a olízl si oschlé pysky bezzubých úst. „Táhněte zpátky! My svoje domovy proti lesu ubráníme!“

Sian s Dan gradem se na sebe nechápavě podívali.

„Proti jakému lesu?“ zeptal se Sian vzteklého staříka.

„Proti jakému lesu? Je snad tady v okolí víc lesů než ten jeden, z kterého jste přišli? Koukejte se ztratit, holoto čarodějná, nečistá!“

„Jak ví, že jdeme z lesa? A co to mele o čarodějně holotě?“ zajímal se Dangrad. „Nestraší mu v hlavě?“

„Někdo z té první vesnice jim musel říct, odkud jsme přišli, ale co proti lesu mají?“ pokrčil Sian rozladěně rameny.

„Pravděpodobně slyšeli nějakou pověst nebo pověru a lesa se bojí,“ usoudil Caradac. „Nejlepší bude, když se vesnici vyhneme.“

„No dobře,“ řekl Sian, „ale kam půjdeme? Noc je na krku a pustit se jen tak nazdařbůh tady po těch mokřích loukách se mi zrovna dvakrát nechce. A řeky se držet nemůžeme, protože protéká vesnicí a cesta vede podél ní a ti lidé jsou zřejmě schopní hlídat cestu od vesnice k vesnici, pokud s těmi dalšími udržují stejně dobré styky jako s tou první.“

„To je pravda,“ zamračil se Dangrad. Vesničané si všimli, že se přichozí domlouvají s havranem, srotili se kolem staříka a ten jim cosi horlivě vykládal. Pak se rozestoupili a vykročili odhodlaně proti nezvaným hostům.

„Vypadá to, že nás jdou vyprovodit,“ poznamenal Dangrud. „Co se mě osobně týče, šel bych raději sám.“

„Počkej, zkusím s nimi promluvit,“ zadržel ho Sian.

„Neblázni,“ chytil ho za rukáv Dangrud. „Nedělej to. Ještě je podráždíš víc.“

„Jsou jako vosí hnízdo, přáteli Siane,“ varoval ho Caradac. „Strčíš do něj klacek a dostaneš tučet žihadel!“

Ale Sian je neposlouchal.

„Lidi!“ křikl. „Proč se nás bojíte? Les přece není začarovaný!“

Vesničané se zarazili a Sian pokračoval.

„Kdyby byl začarovaný, copak byste mohli pít vodu ze Stříbrné? Vždyť pramení v lese!“

Dangrud ho tahal za loket pryč a Caradac nespokojeně klapal zobákem.

„Siane, nech toho. Koukej, ať zmizíme.“

„Ale proč? Podívej, už se zastavili, třeba si dají říct a nechají nás jít po cestě dál.“

Bohužel si v nastávajícím šeru nevšiml, že se muži zastavili jen proto, aby si nasbírali kamení a mohli tak vetřelce zahnat, aniž by se k nim museli přibližovat na nebezpečně malou vzdálenost. To Sianovi došlo až ve chvíli, kdy ho dobře mířená rána zasáhla do hlavy.

Caradac zděšeně zamával křídly a vzletl. Dangrud popadl Siana za ruku a vlekl ho za sebou pryč. Zastavili se až za hodnou chvíli, sotva dechu popadali. Vesničané je nepronásledovali daleko, a tak sebou plácli do vlhké trávy.

„Ty hlupáku,“ ulevil si Dangrud, když se trochu vydýchal. „Doufám, že se ti po té ráně v hlavě aspoň trochu rozsvítilo.“

Sian nespokojeně zafrkal. Svoje první setkání s lidmi si tedy představoval úplně jinak.

Ztemnělým nebem zašuměla křídla a do trávy se snesl Caradac.

„Caradac myslí, Siane,“ řekl, „žes odsoudil vesnici ke smrti žízni, protože po tom, co se dozvěděli, že Stříbrná pramení v lese, se z ní už asi nikdo ze samého strachu nenapije.“

„Patřilo by jim to,“ zavrčel Sian, stíraje si krev ze spánku.

Tentokrát šli spát s prázdnými žaludky, protože se neodvážili rozdělat oheň, aby na sebe neupozornili nerudné vesničany, a syrové maso žvýkat nechtěli.

Ráno vyrazili dál a obloukem se vyhýbali všem vesnicím, kterých bylo stále víc a víc. Začaly se také objevovat lesíky, sice malé a řídké, ale přece je jako úkryt uvítali s radostí. Po několikadenním putování, když usoudili, že zdejší lidé žijí dost daleko od lesa a Stříbrné, takže k nim snad nedojdou poplašné zvěsti od oněch zapšklých vesničanů, se rozhodli zamířit do nejbližší vsi s úmyslem jít do služby a nastřádat si na koně, jak jim Caradac poradil. Vyšli tedy z lesa a blízko něj objevili poměrně velkou usedlost, která mohla patřit zámožnému člověku. Zdálo se jim lepší zkusit štěstí tady než v osadě, a tak po krátké poradě, kdy jeden druhému dodával odvahy, vykročili ke statku.

Vrata byla zavřená, ale odemčená, a tak mohli volně projít na prostorný dvůr ze všech stran obestavěný dřevěnými hospodářskými budovami. Po levé straně bylo obytné stavení. Uprostřed dvora stála studna a v rohu páchlo hnojiště. Nikde nebylo vidět ani živáčka. Chvilí nerozhodně přešlapovali u vrat.

„Je tu někdo?“ zavolal Sian, když se stále nikdo neobjevoval.

Nic se nedělo a pak z jedné dveří vykukla statná ženština.

„Chcete něco?“ houkla na ně.

„Hledáme práci,“ odpověděl Sian.

Žena vyšla na dvůr, utřela si ruce do zástěry a bedlivě si je prohlédla.

„Vypadáte spíš jak zbrojnoši než jako čeledíni,“ poznamenal. „Ale počkejte tu, než se vrátí muž. Ten už si rozhodne sám, jestli vás vezme nebo ne.“

„A kdy se vrátí?“

Pokrčila rameny.

„Těžko říct. Jel na trh, tak možná k večeru.“

„To je dost dlouhá doba.“

„Jestli jste tak žhaví do práce,“ zasmála se, „tak zatím můžete naštípat dříví.“

„Proč ne?“ pokrčil rameny Sian a usmál se na ni. „Kde ho máš?“

Dovedla je do kolny, kde byly srovnané hrubě nařezané kmeny.

„Tady máte špalek a támhle sekery.“

Pustili se do práce. Za chvíli se svlékli do půl těla a po zádech jim stékal pot, protože slunce začalo pálit a při práci se zahřáli. V poledne je hospodyně zavolala k obědu.

„Čeled' je na poli, musí se včas sklidit, proto jsem tu sama,“ řekla. „Myslím, že se budete muži líbit, o takové siláky je nouze.“

Zatímco jedli, vyzvíдалa, odkud jsou, jak se jmenují, kam měli namířeno, a Sian ochotně vyprávěl. Dangrud mlčel, nanejvýš, když se ho žena přímo zeptala, jednoslabičně odpověděl.

„Tvůj přítel není moc hovorný,“ řekla hospodyně Sianovi.

„Není,“ přitakal s plnými ústy.

„Ale nemusí to být na škodu,“ zauvažovala. „Mluviti stříbro, mlčeti zlato.“

Zmínka o tom, že přišli z lesa, ji zaujala jen v tom smyslu, že to asi nebudou mít moc ponětí o hospodaření na statku, ale, jak dodala, to se snadno naučí. Ona se za ně u manžela ráda přimluví, moc se jí zamlouvají.

Než se hospodář vrátil z města, měl polovinu dříví v kůlně rozštípanou a srovnanou do úhledných hraniček.

„Elmo!“ zavolal od vrat, hned jak si dříví složeného pod stříškou všiml. „Kdo to nasekal? Všichni přece měli být na poli!“

Hospodyně vyšla na zápraží.

„Jen se sám pojď podívat, mužíčku, kdo to naštípal. Myslím, že bys mohl být rád, kdyby tu chtěli zůstat. V hospodářství se sice nevyznají, ale síly mají za tři a jsou pracovití a ochotní, ne jako ti lenoši, cos je loni přivlekl z města.“

Sian a Dangrud vykoukli ze dveří. Elmin manžel byl malý, podsaditý mužík s rukama jako lopaty, se začínající pleší a s bystrými očima. Právě seskakoval z vozu, do kterého měl zapraženého mírného plavého valacha. Pod hrubou reznou košilí se rýsovaly mohutné svaly a bylo vidět, že nejde pro ránu daleko.

„Kde jsou?“

Elma ukázala palcem za sebe. Dangrud se Sianem povystoupi-li zpoza jejích macatých ramen a hospodář se na ně se zájmem zadíval. Pak k nim došel kolébavým krokem, pevně se rozkročil a dal Dangrudovi takovou ránu do prsou, že mládenec zakolísal. Rozladěně se zamračil a mlčky mu ji vrátil i s úroky. Hospodář si kecl na zem, chvíli překvapeně hleděl na Dangruda a pak se rozesmál.

„Tak tohle se už hodně dlouho nikomu nepovedlo, aby mě porazil jednou jedinou ranou. To se mi líbí. A co ty,“ kývl na Siana, „taky máš takovou silu?“

„Chceš to vidět?“ nabídl se Sian.

„Ne, díky,“ odmítl hospodář a začal se sbírat ze země. „Beru vás, oba. Zatím na zkoušku, pak se domluvíme, jak dál. Jak dlouho byste tu chtěli zůstat?“

„Dokud si nevyděláme na dva koně,“ odpověděl Sian.

„Jeden kůň stojí šest zlatých ridilů, a to u mě můžete mít za rok. Takže si plácnete?“

Sian za oba přikývl a všichni tři si potřásli pravicemi. Pak jim Elma ukázala, kde budou společně s ostatními spát.

„Zítرا vás asi Knutr pošle na pole,“ řekla jim, „takže uvidíte, jak se pracuje v hospodářství.“ Než se setmělo, vrátila se domů Knutrova čeleď. Celý den sklízeli obilí a teď vezli domů dva vozy snopů. Nějak je ani nepřekvapilo, že Knutr najal další lidi, bylo to ve žních a asi taky byli zvyklí, že se tu čeleď rychle mění.

Prvních pár týdnů se Sian s Dangrudem setkávali s mnoha novými věcmi, pak si na ně zvykli a brzo jim ani nepřišlo, že by to či ono dřív neznali nebo neuměli. Začala zima, přišlo jaro, a když nastalo nové léto, poslal Knutr Siana, Dangruda a Acika, jednoho ze svých čeledínů, do města na výroční trh.

Acik byl mazaný mládenec a pro přítele by podvedl kohokoliv. Jmenoval se vlastně Acikleus, ale to všem připadalo moc dlouhé, zvláště pro takového skrčka, který měřil sotva pět a půl stopy. Knutr často posílal na trhy Acika místo sebe, protože s jeho obmyslností, kterou předčil kupce v širokém dalekém okolí, si mohl být jistý, že škodu neutrpí. Sian a Dangrud jeli s Acikem, aby si ve městě koupili koně.

Knutr byl dobrý hospodář, proto měl na zimu vždycky bohaté zásoby, a tak mohl na jaře a začátkem léta, kdy ostatním obilí docházelo, výhodně přebytky prodávat. Acika poslal na trh s vozem plným pytlů mouky.

Město bylo obehnané šedivou kamennou hradbou se třemi branami. Do všech teď proudily zástupy lidí, pěšky, na koních i na vozech. Výroční trh byl velikou slavností a sjížděli se sem všichni i ze vzdálenějších končin, a to nejen proto, aby tu prodali a nakoupili, ale hlavně kvůli hrám, které tu pořádál král Gudleifr.

Acika něco takového vůbec nezajímalo, pro něj bylo důležité, aby dobře prodal a co nejvíc na tom vydělal. Když zaplatili v bráně mýtné, zajel vozem ke krámku obchodníka s obilím a začal vychvalovat své zboží.

Sian s Dangrudem stáli opřeni o postranici vozu a pozorovali ruch kolem sebe. Stánky kramářek svítily pestrými barvami nabízených šátků a útek, na pultech zbrojím se leskly umně vyvedené nože a meče, ve vzduchu čpěl pot koní a lidí promísený s vůněmi vzácných mastí a kadidel, které opodál prodával jakýsi plesnivý stařec. Sluch ohlušovaly pronikavé hlasy vyvolávačů, křik dětí a nadávky hrncíře, kterému kdosi povalil stánek i s jeho křehkým obsahem. Vítr sem zanesl dusivý kouř z přenosné výhně, na které kovář spravoval železné náčiní.

Když se touto podívanou nasýtily a Acik stále ještě nebyl se svým handlováním hotov, rozhodli se, že si město trochu prohlédnou, když už se sem dostali.

Prodírali se davy lidí a dávali pozor, aby nějaké trhovkyni nesrazili krámek se zbožím, a dostali se na druhé náměstí, kde se prodávat nesmělo. Bylo skoro prázdné, jen uprostřed stála velká dřevěná ohrada. Domy tu byly honosnější, převážně kamenné, a na jedné straně náměstí posedávali a postávali vesměs ozbrojení muži s krásnými mohutnými koňmi.

Mládencům zvědavost nedala, přešli náměstí a prvního člověka, kterého potkali, se začali vyptávat, co se to bude dít.

Chlapík se na ně podíval jako na úplné hlupáky.

„Na tomhle náměstí se po poledni, vždycky, když je výroční trh, konají hry, které pořádá král,“ vysvětlil jim.

„Vždyť tu skoro nikdo není a poledne je za chvíli,“ namítl Dangrud.

„Jen se neboj, oni přijdou. Brzo už budou mít prodáno i nakoupeno, což je jejich prvořadá starost, a pak se půjdou koukat, jak se bijeme. To tu nebude k hnutí.“

Sianovi zasvítily oči.

„A kdo všechno se může her zúčastnit?“ vyzvídál.

„Kdokoliv,“ odpověděl muž. „Pokud máš meč, zbroj a koně, můžeš taky.“

„Kolik stojí taková zbroj?“ zeptal se Sian a v duchu odhadoval cenu lesklé kroužkové košile, kterou měl chlapík na sobě.

„Zhruba čtyři zlaté ridily i s přilbou, možná míň, možná víc, ale ne o moc,“ řekl ozbrojenec a dál už si jich nevyšímal. Odešel ke svému koni.

„Čtyři ridily!“ protočil Sian panenky. „A kůň šest. Taková drahota!“

„Víš, kolik to dá práce, vykovat tak malinkaté kroužky a pospojovat je dohromady, aby z toho byla celá košile?“ řekl Caradac.

„Určitě hodně. Jenže kde teď nahonem seženu deset zlatých?“ bezradně rozhodil Sian rukama.

„Na co deset?“ podivil Dangrud. „Kůň přece stojí šest, a to máš.“

„Ale zbroj stojí čtyři a to je dohromady deset,“ vysvětlil mu netrpělivě Sian.

„Na co chceš kupovat zbroj?“ tvářil se Dangrud, že mu stále nic nedochází.

„Na co asi,“ plácl se do čela Sian. „Bez ní mě do okolu nepustí.“

„Ty se tu chceš dnes bít?“

„Ty snad ne?“

„Ovšemže ne,“ řekl Dangrud. „Vždyť to neumíme.“

„Cože?“

„No jistě. Bil ses někdy na koni? Já tedy ne. A nerad bych tu přišel k úhoně, když si do příště můžu v klidu našetřit na zbroj a v boji se zdokonalit. Proč se do všeho hrnout jako blázen? Letos si to tu jen okoukneme a napřesrok to můžeme zkusit taky.“

Sianovi se tohle řešení sice pranic nezamlouvalo, ale nezbylo mu než uznat, že Dangrud má pravdu. Hlavně ovšem neměl potřebné peníze. Jinak by se nejraději pustil do her už dnes.

Vybrali si dobré místo u ohrady, která vyčleňovala z náměstí prostor určený pro klání, a čekali, až hry začnou.

Sotva zvony odbily poledne, z trhovního náměstí se sem začali ve větších i menších hloučcích trousit lidé, kteří si odbyli své kramářské záležitosti a teď se rozhodli trochu se pobavit. Netrvalo dlouho a byla tu hlava na hlavě.

„Tady jste!“ ozval se za Sianem a Dangrudem známý hlas. „Hledal jsem vás pomalu po celém městě, pak mě napadlo, že asi budete tady.“

„Už jsi prodal, Aciku?“ zeptal se Dangrud.

„To víš, že jsem prodal,“ zašklebil se Acik. „A myslím, že Knutr bude spokojený. Ačkoliv na druhou stranu ho asi bude mrzet, že už odejdete.“

„Zůstaneme ještě rok,“ prohodil Sian a zadumaně hleděl na kolbiště.

Acik povytáhl překvapeně obočí.

„Co vás k tomu přimělo?“

„Sian mermomocí chce, aby mu tady někdo zpřerážel hnáty. Jediné, co mu v tom letos zabránilo, je, že nemá zbroj.“

Sian podrážděně vrčel, ale Acik se rozzářil.

„Kolik stojí?“

„Čtyři zlaté ridily,“ řekl Dangrud. „A kůň šest,“ dodal pochmurně Sian.

„A peněz máte kolik?“ vyzvídal Acik.

„Dohromady dvanáct zlatých.“

„To je celé jmění!“ zajásal Acik. „Jestli chcete, pořídím vám za to koně, zbroj, přilbu i štít pro vás pro oba a odvažuju se tvrdit, že takovou, jakou by vám záviděl leckterý z támhletých rytířů!“ kývl hlavou směrem k ozbrojencům na protější straně náměstí, kteří už se připravovali k boji.

Sianovi zajiskřily oči. „Aciku, ty bys to dovedl?“

Acik se hrdě napřímil v celé své výši pěti stop a sedmi palců. „Když to říkám, tak je to snad pravda, ne?“ řekl téměř uraženě.

„Poslouchej, Aciku, ale není to od tebe rozumné, protože jestli tady Sianovi zlámou hřbet, bude to i tvoje vina, když mu seženeš zbroj,“ varoval ho temně Dangrud, „a pak zvalchuju já tebe.“

Caradac se zachechtal. „Jen je nech, Dangrude! Ať si Sian jede pro výprask, ono ho to poučí!“ Dangrud pokrčil rameny, dál že se do toho míchat nebude. Sian s Acikem odešli. Caradac se usadil na břevno vedle Dangruda a upravoval si peří.

Už se chýlilo k začátku her, přijel královský průvod a Dangrud si mohl konečně prohlédnout chromého krále, když pro něj přiběhl Acik. „Pojď,“ popadl ho za rukáv a táhl ho pryč.

„Kam mě vlečeš?“ bránil se Dangrud. „Ztratíme tu místo a nic neuvidíme!“

„Ale jo, budeme se koukat z druhé strany.“

„Tam je to vyhrazené pro ty, kteří se budou bít, a jejich doprovod,“ namítl Dangrud.

„No vždyť,“ řekl Acik.

„Ach Bohové,“ vzdychl Dangrud, posadil si na rameno Ca-radaca a klestil si cestu zástupem za mrňousem, který se pro-smýkal mezi lidmi jako štička.

Acik ho dovedl na druhou stranu náměstí k Sianovi, který se nadšeně zaobíral svým koněm. Bylo to vskutku nádherné zvíře, hnědák, s mohutnou hrudí, hřívou po kolena a ocas tak dlouhý, že ho musel mít zapletený do copu a podvázaný, aby se mu neplou-hal po zemi. Nozdry se mu chvěly, oči svítily a pevnýma nohama netrpělivě hrabal. Každá žilka na něm hrála. Na hřbetě měl prosté, ale pevné kožené sedlo vyztužené dřevěnou kostrou a pobité kovovými puklicemi, přes prsa se mu táhl široký náprsní řemen, na kterém byl připevněn kroužkový závěsník chránící koňovu hrud'

Sian měl na sobě drátěnou košili dlouhou až ke kolenům, vepředu i vzadu skoro do pasu rozdělenou, aby mohl sedět na koni, na ramenou zesílenou kovovými kulatými štítky, chránícími klouby, a přes ni si přehodil svoje prošívání krzno. U pasu se mu houpal Leiffly meč a na hlavu si posadil přilbu zdobenou jediným tepaným proužkem, bez hledí, jen s nános-níkem, ale na první pohled jaksepatří bytelnou. K jejímu spodnímu okraji byl přinýtován pás drátěného pletiva, který mu chránil krk a vepředu spadal až na prsa.

Když Sian uviděl Dangruda, zasmál se na něj.

„Acikleus je poklad. Táhle ten kůň je tvůj.“

Acik zrovna přiváděl statného hřebce ryzáka. Přes sedlo měl přehozenou kroužkovou košili a po straně visela přilba a štít. Dangrud koně zálibně poplácal po šiji.

„Je vidět, Aciku, že se vyznáš, ale k tomu, abych se dneska nechal zmrzačit, mě nepřemluviš. Ty jsi pevně rozhodnutý, Siane?“ obrátil se na přítele.

„No jistě,“ ubezpečil ho Sian a vyšvihl se do sedla. Těžkou zbroj jako by ani necítil.

„Jak myslíš,“ pokrčil rameny Dangrud a podal mu štít.

„Tak hodně štěstí,“ popřál Sianovi Acik a Dangrud mu ukázal, že mu drží palce.

„Hlavně moc neponič zbroj,“ kladl mu na srdce Caradac. „Novou hned tak mít nebudeš!“ Sian kývl hlavou, pobídl koně a odklusal.

Dangrud s Caradacem na rameni poodešel k ohradě a opřel se o ni lokty.

„Tak co myslíš, Caradacu, jak Sian dopadne?“

„Ehm, hm,“ odkašlal si havran. „Caradac se domnívá, že dnes tu Sian velké slávy nedobude. Umí sice jezdit na koni, to ano, i mečem vládne dobře, ale tihle bijci jsou desetkrát lepší než on a Caradac by se nesmírně divil, kdyby byl Sian v boji na koních stejně zběhlý, jako oni. Pravděpodobně dostane výprask hned od toho prvního.“

„To je i můj názor,“ zašklebil se docela zlomyslně Dangrud. „Proč se do všeho tak bezhlavě

žene?“

„Nemá ještě takovou rozvahu jako ty, Dangrude, ale jednou z něj možná bude lepší bojovník než z tebe.“

„Už teď mě porazí, kdy si zamane,“ řekl Dangrud bez závisti v hlase.

Acik přivedl Dangrudova koně k nim.

„Nenechávej ho samotného,“ poradil Dangrudovi. „Takové zvíře by si hodně lidí rádo odvedlo domů.“

„Nepochybují,“ kývl hlavou Dangrud. „A kde ty máš Knut-rův vůz s valachem?“

„Na dvoře u toho obchodníka. Obvykle ho tam nechávám.“

„A teď mi ještě, Aciku, řekni, jak jsi dokázal za dvanáct ri-dilů pořídit tolik, co jiní za dvacet.“

Acik se samolibě usmál.

„Víš, na zbroji se moc ušetřit nedá. Tam usmlouvám tak půl, nanejvýš – a to se musím hodně snažit-jeden ridil. Ale u koně, to je něco jiného! Dokážu zdravého hřebce přimět, aby kulhal. Koňák ho raději prodá pod cenou, než abych udělal takový poprask, že by se seběhli všichni okolo. Pak by mu nešly obchody, vědělo by se, že za špatného koně chtěl tolik, co za zdravého. On si to na jiném vynahradí, hlava mě pro něj bolet nemusí. Takže koně po třech ridilech, zbroj po třech ridilech, to je dohromady přesně dvanáct, všichni jsou spokojení...“ Acik pokrčil rameny. „Samozřejmě, že teď už koně nekulhají,“ vysvětlil Dangrudovi.

„O tom jsem na okamžik nezapochyboval,“ řekl Dangrud. Chtěl ještě něco podotknout, ale to už vjeli na kolbiště první bojovníci.

„No, podívej se na to, copak něco takového může Sian umět?“ rozhodil rukama, když viděl, jak rytíři zápasí. Koně řídili jednou rukou, a když bylo zapotřebí, jen nohama, obratně zachycovali rány a bleskurychle je vraceli, koně kroužili kolem sebe a pouštěli se do sebe stejně zuřivě jako jejich jezdci. Vypadalo to spíš jako tanec než jako boj, Sianovi to tak připadalo taky a napadlo ho, že Dangrud měl pravdu, ale že by od svého úmyslu upustil, to mu ani na mysl nepřišlo. Rozhlížel se kolem sebe a odhadoval své protivníky. Vyhlédl si dva nebo tři, se kterými by se rád utkal, protože vypadali stejně nezkušeně jako on, a skutečně na něj jeden z nich vyšel. Do kolbiště proto vjel s lehkým srdcem a s nadějí na vítězství v něm. Jenomže už při prvních několika úderech meče své mínění o protivníkovi podstatně změnil. Jeho soupeř byl patrně znamenitý válečník a Sian, který se do té doby bil jen cvičně s Dangrudem, měl co dělat, aby odrazil všechny jeho rány a do útoku se pomalu ani nedostal. Přesto diváky jeho mrštnost nadchnula, a když se mu podařilo zvláště obratně uniknout, odměnili ho potleskem. Domnívali se totiž, že Sian chce nejdřív soka uhonit a vyčerpát marnými útoky a pak že ho rychle porazí, ovšem Sian byl této myšlenky dalek. Jeho protivník brzy prohlédl Sianovu nezkušenost a útočil čím dál tím dotěrněji. Nakonec Siana prudkým úderem vyhodil ze sedla. Sian se rozplácl jako žába, ale hned vyskočil na nohy a zuřivě vyzval rytíře, aby slezl dolů a utkal se s ním pěšmo, pokud není zbabělec, ale ten si ho už nevyšiml, protože vyhozením soupeře ze sedla souboj končil a on se stal vítězem.

Sian tedy chytil svého koně a schlíple jej odváděl pryč. „No ty ses vyznamenal,“ přivítal ho Dangrud. „Ovšem letěl jsi skvěle, to se musí uznat, netušil jsem, že tě Caradac učí i létat.“

Sian po něm nevraživě loupl okem a mlčky ze sebe začal stahovat košili. Dangrudovi se jeho smutného obličej zžele-lo.

„Nejsi jediný, kdo tak dopadl, a mnozí se v sedle neudrželi ani tak dlouho, jako ty,“ vzal ho kolem ramen. „Pojď se podívat, ať něco pochytiš.“

Sian se opřel o ohradu vedle Dangruda a Acika. Pot se něj řinul a ve vousech měl krev, jak sletěl s koně.

„Příští rok,“ pronesl Sian pomstychtivě, „si ho tu najdu a nandám mu, co se do něho vejde.“

„Nepochybně,“ kráknul Caradac tónem, ze kterého nebylo možno vyčíst, zda to myslí vážně nebo posměšně. Sian se na něj tázavě podíval, ale Caradac předstíral, že ho velmi zajímá okolí, kde už se honili další dva bojovníci. Dangruda, jak se zdálo, nějak nezajímalo nic a Acik vřískal a poskakoval a povzbuzoval zápasníky.

Bylo zvykem, že král Gudleifr nabídl vítězům her, aby vstoupili do jeho služeb. Málokterý rytíř však této nabídky využil, protože král byl velice popudlivý.

K Sianově nesmírné nechuti se mezi vítězi objevil i ten, který ho porazil, a jako jediný královu nabídku přijal. Sian si dobře zapamatoval jeho jméno – jmenoval se Asgeirr – s tím, že příští rok mu porážku, jak už řekl Dangrudovi, oplatí.

Když se vrátili na Knutrův statek, prohlásil Sian, že pokud se chtějí příští rok her zúčastnit oba a dopadnou lépe než on letos, měli by se s hospodářem rozloučit a začít vyhledávat šarvátky, ve kterých by svůj válečnický um zdokonalovali.

„Doufám totiž,“ řekl, „že nechceš nadosmrti hnit na nějakém statku jako čeledín, a myslím, že bojovat se nebudeme učit jen kvůli královským hrám. Bude asi hodně chvil, kdy nám půjde o krk, a bude jen dobře, když si ho budeme umět bránit. Samozřejmě se můžeme prát i s klackem v ruce, ale když už máme meče a díky Acikovi koně a zbroj, bylo by škoda nechat to ležet ladem.“

„V tom s tebou souhlasím,“ řekl Dangrud a Caradac potěšené klapal zobákem.

Rozloučili se potom s Knutrem a s Elmou a odjeli ze statku.

Za rok se vraceli do města už jako ostřílení bojovníci, o čemž svědčily i početné šrámy na jejich tělech a štítech. Dangrudovi se přes čelo táhla jizva až k obočí a vypadal ještě zachmuřeněji než dřív.

Dorazili několik dní před začátkem her, zajeli se podívat na statek, a když o pár dní později vjížděli do okolu, byli si jisti, že tentokrát se bude mít král nač dívat.